

Yttrande

Datum
2024-04-24

Mottagare
Gävle EW AB/Ørsted

Kontaktperson SPF
Malin Skog

Yttrande i avgränsningssamråd om vindkraftsprojektet Gävle Öst

Swedish Pelagic Federation producentorganisation (SPF) företräder samtliga svenska fiskefartyg över 12 meters längd inom det pelagiska fisket efter bl.a. sill, skarpsill, tobis och makrill i Bottenhavet, Bottenviken, Östersjön, Kattgatt, Skagerrak, Nordsjön och Atlanten samt ett antal fartyg mindre än 12 meter som fiskar kustnära längs Västkusten respektive i Östersjön. Majoriteten av regionalfartygen i Bottenhavet och Östersjön är medlemmar hos oss. Våra medlemmar står varje år för ca 90% av den totala fiskade volymen i Sverige. Vi tackar för möjligheten att lämna synpunkter i detta avgränsningssamråd.

SPF:s generella hållning

SPF anser att alltför mycket kunskap fortfarande saknas när det gäller vilken inverkan etablering av vindkraftparker får på den marina miljön, i första hand olika fiskarter, för att en storskalig utbyggnad av vindkraft i utsjön ska vara möjlig. Mer kunskap, baserad på långtidsstudier vid befintliga vindkraftparker och utgående från en rad olika marina arter, måste tas fram och analyseras innan vindkraft till havs alls kan övervägas.

För pelagiskt fiske är samexistens med vindkraft på samma yta i dagsläget omöjligt och många vindkraftparker konkurrerar med vårt fiske om ytan i havet. Det aktuella området överlappar ett ekonomiskt viktigt fiskeområde, där parken skulle omöjliggöra ett framtida fiske. Vi kan därför inte acceptera att området avsätts för vindkraft.

Fiskets bedrivande

Pelagiskt fiske med trål och not är en utrymmeskrävande verksamhet som inte kan samexistera med marina vindkraftverk. Med vajer och trål på släp kan ekipaget vara över en kilometer långt och det kan väga hundratals ton när trålen är full med fisk. Att väja eller stoppa för ett vindkraftverk t.ex. vid dåligt väder är omöjligt. En vindkraftpark är därför för våra medlemmar att se som ett helt stängt område där fiske över huvud taget inte kan bedrivas. I befintliga vindkraftparker på andra platser är det i dagsläget praktiskt omöjligt utifrån säkerhetsaspekter alternativt otillåtet att fiska med släpredskap så som trål.

Området är inte en del av riksintresseområdet för yrkesfiske, men det är viktigt att känna till att riksintresseområdena inte på något sätt täcker in samtliga fiskeområden som är viktiga för det pelagiska fisket. Det pelagiska fisket är till sin natur dynamiskt och följer fiskens vandringar som ser olika ut från år till år. Det innebär att våra medlemmars fiske till viss del bedrivs i riksintresseområdena, men också till stor del utanför dessa.

I det valda området bedrivs pelagiskt fiske i första hand med pelagisk trål. Hela det valda området överlappar med viktiga fiskeområden. Området är viktigt både för SPF:s medlemmar med svenska fartyg, men även för det finska yrkesfisket.

SPF ser inte att detta fiske kan fortsätta bedrivas om den vindkraftpark byggs på platsen. Vi ser heller ingen möjlighet för fisket att bedrivas med andra redskap (t.ex. fiske med garn), sett till bl.a. avstånd från kusten och de djup som fisken befinner sig på. Utifrån dess stora negativa påverkan på fiskets möjlighet att bedriva sin verksamhet i framtiden anser vi att området inte kan användas för utbyggnad av vindkraft och motsätter oss kraftigt detta.

Möjlig påverkan på fiskbestånd

SPF:s medlemmar uttrycker en stark oro över hur befintliga vindkraftparker kan ha medfört beteendeförändringar hos fisken. I södra Östersjön har våra medlemmar över tid som vindkraftparkerna i framförallt tyska vatten blivit allt fler, noterat att sillens vandringsmönster och beteende har förändrats. På de platser där de tidigare bedrivit sitt fiske finns inte längre någon sill. Den har tagit andra vägar och uppehåller sig nu på djupare vatten än tidigare och det är svårare för våra fiskare att veta var sillen befinner sig. Sillpopulationen i västra Östersjön har ytterst dålig rekrytering och fiskarna frågar sig om detta är kopplat till vindkraftsetableringar på eller nära tidigare lekplatser.

Vindkraftparker kan under drift medföra bland annat ändrade strömmönster, kroniska lågfrekventa undervattensljud, vibrationer och elektromagnetiska fält runt strömkablar och dessa faktorer kan i sin tur påverka fiskens beteenden, kanske framförallt vid reproduktion och när den vandrar. Detta är områden där mycket kunskap ännu saknas. SPF ser därför att det är av största vikt att dessa faktorer och hur de kan påverka den marina faunan såväl lokalt som mer regionalt utreds noggrant i kommande MKB. Det är också av yttersta vikt att inse att olika fiskarter kan reagera olika och att en studie på t.ex. torsk eller ål inte kan översättas till att gälla för sill eller skarpsill. Varje fiskart har sin unika biologi och sina anpassningar till de lokala förhållandena.

Vidare anser SPF att det är olämpligt att exploatera fiskens lekområden, då detta riskerar att påverka populationsutvecklingen negativt. Det aktuella området angränsar till grundare områden där höstlek av strömming skulle kunna ske, och eventuell påverkan på denna bör nog utredas i kommande MKB. Även hur strömmingen i olika livsstadier kan påverkas av eventuell sedimentspridning och möjliga föroreningar som kan spridas under anläggningsfasen bör nog utredas och beskrivas i MKB.

Referensperioder

Det pelagiska fisket och fiskarterna är föremål för relativt stora naturliga variationer, vilket gör det extra viktigt att i MKB se till en väl tilltagen tidsperiod som referens för det fiske som bedrivs i området för att få en rättvisande bild av fiskets variationer. En analys av fisket måste dels delas upp på olika typer av fisken och redskap, och dels använda en väl tilltagen referensperiod på minst 10-15 år. För att vara helt rättvisande borde dock en lika lång referensperiod för fisket användas som parkens planerade livstid.

Risikanaly

SPF anser att Ørsted behöver inkludera fiskemönster i sin riskanalys för sjötrafik samt att man bör ange hur säkerhetszoner runt en eventuell vindkraftpark kan komma att se ut när det gäller fartyg med släpredskap.

Kumulativa effekter

SPF ser med oro på det stora antalet befintliga och planerade vindkraftsetableringar i våra omgivande vatten och den kumulativa inverkan dessa kan få på miljön och fiskbestånden. SPF kräver att det görs en samlad analys av etablerade och planerade vindkraftparks kumulativa inverkan på ekosystemet och av framtida möjligheter till fiske i området innan beslut fattas om åtgärder och verksamhet som konkurrerar om utrymme. Det gäller i synnerhet för en verksamhet som är mer eller mindre permanent till sin natur så som en vindkraftpark. I aktuellt område anser vi dessutom att påverkan på framtida fiskelek av bland annat strömning på utsjögrunden särskilt behöver utredas.

Om ni har några frågor kopplat till vårt samrådsyttrande eller i övrigt om pelagiskt fiske kopplat till ert projekt är ni välkomna att kontakta oss.

Vänliga hälsningar
Malin Skog, SPF PO

Tel: 0731-508 708

Malin.Skog@pelagic.se